

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.--Ročník XXXV. OHA, NEBR., VE STŘEDU, DNE 17. LEDNA 1906.

ČÍSLO 25.

Zasedání 59. kongresu.

Dne 11. ledna pokračoval v debatě o filipínské celní předloze a o různých záležitostech vztahujících se k tomuto bodu. Vůdce republikánské většiny Payne prohlásil, že nebude-li v sobotu jednání o této předloze zakončeno, podá návrh, aby se tak stalo v pondělí. Grosvenor se též přimlouval za přijetí této předlohy. Senátor Aldrich podal návrh, aby sezení senátu odročilo se až na pondělí. Senátor Grane přimlouval se za přijetí návrhu, aby pečovalo se o to, aby Filipíny byly uznány za samostatné, jakmile je neodvislími prohlásí Spojené Státy. Vůdce demokratické menšiny Williams mluvil delší řeč o celních zásadách, své strany. Důkazoval, že vysoké clo není základem blahobytu země, neboť podobný blahobyt je i v Kanadě a Mexiku, ačkoli tam cla nemají. Poslanec Adams z Wisconsinu mluvil proti předloze a odporučoval snížení cla na obchodních základech. — Dne 12. ledna senát nezasedal. V zástupitelstvu mluvilo se stále o filipínském clu a bylo usnešeno, že rokování o tom bude ještě prodlouženo. Bylo též zajímavé, naslouchati řeči senátora Longwortha o otázce filipínské. Poněvadž Longworth jako ženich dcery prezidentovy patří téměř do rodiny Rooseveltovy, bylo pojednání jeho tím zajímavější, jelikož se považovalo za náhled příbuzný prezidentovu. Longworth pravil též mezi jiným, že přijetí nynější předlohy, nemůže mítí docela žádného vlivu na domácí průmysl americký. Filipínské doutnalky netěší se nijaké zvláštní oblibě a cukr dá se pěstovati jen na jediném ostrově filipínském, a nikterak se neuškodí americkému cukernímu průmyslu.

Nová světová výstava.

Sotva že byla odbyta výstava jedna, je už druhá na obzoru. Kalifornský poslanec Kahn podal návrh na uspořádání výstavy světové v San Franciscu, v r. 1913, na paměť 400 výročí objevení Bitbaem oceánu pacifického. V předloze této žádá kongres za povolení \$5,000,000 ve prospěch tohoto účelu.

Úspěch českoamerické umělkyně.

Miladka Černá, známá malá umělkyně, virtuoska na piano, dodělala se této neděle skvělých úspěchů v divadle Illinois v Chicagu. Jsme opravdu potěšeni úspěchem tímto, protože se zájmem sledujeme uměleckou dráhu mladistvé naší krajanek. Je jedním z nevědných zjevů a není zajištěno z místa, nazývají-li ji zářným dítětem. Dodělala se před nedávnem skvělých úspěchů v Praze, Paříži, Londýně a předcházejícího roku uvedla celý hudební New York v nadšení a úžas.

České pěvecké kvartetto.

Po vřelém přijetí, jehož se mu všude dostalo, kamkoli zavítalo, nastupuje z východního tournée amerického opět cestu na západ, aby času zbývajícího před odjezdem do říše vycházejícího slunce — Japonska, použilo k několika zastávkám ve státech Kansasu, Oklahomě, Texasu a Kalifornii. Na opětovnou žádost opakovalo kvartetto koncert v Humpoldt v Nebrasce, který posledně těžil se znamenitě návštěvě jak se strany krajanů, tak i amerického a německého obyvatelstva. V pátek 12. ledna uspořádalo koncert v české osadě Dutois, Neb. Všude jeví se o koncerty kvartetta a slavné pěvce naše neobyčejný zájem, a není pochybnosti, že umělci naše bude provázeti i na sklonku amerického tournée stejná přízeň obecnostva, která jim při všech podnicích byla údělem a že koncerty jejich budou i nadále dostaveníčkem všech uvědomělých Čechů.

Spisovatel Jan Havlasa.

Spisovatel a náš spolupracovník Jan Havlasa odjíždí právě ze San Francisca, Cal., kde několik dnů trávil v rodině A. Korbelovců. Odjíždí do Los Angeles, kde se zdrží poněkud déle. Jak se vyjádřil, má už opravdu zapotřebí klidu, aby mohl se věnovati své práci, která za poslední čas se mu nabíhala v míře veliké. Je mu nyní dostati závažným čtených revuí i listů ve staré vlasti, které stále jej o slíbené příspěvky upomínají a též hodlá uspořádati nejbližší příští knihu "Děti neklidů," která má vyjít v polovině tohoto roku v Praze. "Děti neklidů" bude literární událostí, poněvadž tu poprvé bude dána čtenářstvu ve staré vlasti příležitost, bližší nahlédnouti do českoamerického života, jehož se mu až na nepatrné výjimky dosud nedostalo. I my těšíme se na tu knihu a neopomeneme o ní pojednati v naší literární rubrice. Adresa páně Havlasova nyní jest: J. H. Los Angeles, Cal., 217 So. Main Street.

Z Náprstkovy Musea v Praze.

Starý náš přítel p. Borecký z Little Rock, píše nám: "Obdržel jsem z Čech od paní Josefy Náprstkové z Prahy, k novému roku dopisnici, s připsaním: Z Náprstkovy domu. Upřímně přeji Vám veletčný pane, a všem druhým do nového roku 1906 v duchu posílá, Josefa Náprstkovu. Při tom přeji všem našim krajanům sdělit, že je všechny upřímně pozdravuji, aby též časem pamatovali na svoji vlast a odkaz Náprstkovu národu: České průmyslové muzeum. Děkujeme Vám aktivně za Vaše knihy, které jste věnoval do čtenářny. Všechno co se v Americe vydá, jest pro nás velevítaným; proto prosím upozorněte každého, kdo má, necht' pošle něco podobného, buď pro muzeum nebo pro čtenářnu; tím bude jeho jméno u nás trvalou památkou."

Drobnosti.

Obchodní obrat mezi Německem a Spojenými Státy za po-

slední rok obnášel kolem 300 milionů dollarů. Vývoz do Německa byl v ceně 194 milionů, a dovoz odtamtud sem v ceně 118 milionů. — Santo Domingo, o němž nyní často se dočítáme, jest ostrov roku 1492 objevený Kolumbem. Rozloha jeho jest 18.045 čtv. mil a má nyní asi půl milionu obyvatelstva, mluvícího španělsky, smíšeně to z bělochů, Indianů a černochů. Hlavním městem je Santo Domingo, které má asi 20,000 obyvatel. Jest republikou a lhůta presidentská trvá 4 roky. Kongres sestává se z jediné sněmovny o 24 členech. Vydvává se tu asi 8 časopisů. Vyzývá se odtud hlavně cukr, káva, rum, kakao, tabák, ovoce a drahá dřeva. — Náš prezident má z pekla štěstí. Každé chvíle vzpomene si někdo na něho a obšťastí ho nějakým darem. President Roosevelt má už z těch darů pěknou sbírku a mimo toho celou řadu pěkných koní a jiných zvířat, která odevzdal buď zemědělskému oddělení, nebo zoologickému, národnímu parku ve Washingtoně. Před časem dostal od marockého sultána šest arabských hřebců. Poněvadž celní úřad uvrhl na ně 20 procent cla, což ovšem nebylo žádnou maličkostí, prezident zřekl se daru toho ve prospěch hospodářského oddělení, jemuž zvířata tato slouží k různým pokusům a účelům výchovným. Ani král Menelik nezůstal pozadu a prezidentovi zaslal: dva lvy, dvě opice, dvě zebry až ze Somalska a celou řadu drahocenných zbraní. Po sledném darem, kterýž prezident obdržel byl 31 liber vážící krocán, kterého rodina prezidentova snědla o posledním díkůčinění.

Dar pro Alici Rooseveltovu.

Rooseveltovi drsní jezdcí přivávají slečnu Alici svatební dar. Bude sestávati ze stříbrného stolního náčiní, ozdobeného plukovními ornamenty a figurou drsného jezdce.

Starý zvyk.

U Američanů jest ustáleným obyčejem, že začnou nový rok dobrým předsevzetím, obyčejně opouštějíce od nějakého zlovyku stojícího v cestě životnímu úspěchu jejich, a tím zahajující nový život. Mnozí zůstanou takovému předsevzetí věrnými, kdežto jiní záhy na ně zapomenou a upadají v staré chyby své. Bylo by zajímavé krásným, kdybychom i my, jednotlivci i celek, usnesli se pevně na tom, že každý rok něco dobrého vykonáme, něčím přispějeme k blahu svého národa, k blahu všeho lidstva. Především ovšem uvažme si, že budeme hleděti si zdraví a sílu Trimerovým Léčivým Hořkým Vínem udržeti, abychom snáze úkol svůj vykonali. Ozbroujeni jsouce proti chorobám, budeme moci více času, více energie věnovati účelům vznešenějším. Toto Trimerovo Léčivé Hořké Vín, má výtečný účinek na žaludek a zažívací ústrojí vůbec a tím i na tvoření se nové krve. Kdyžkoli žaludek Vám oznámí, že nechce pokrmu, který mu nabízíte a který jindy ochotně přijímal, máte známku, že nastal čas, kdy tento lék jest vhodným; kdyžkoli spánek Váš jest neklidným, chut' k práci se ztratila, oči lesku pozbyly, pleť jest bledou, zašloutlou, jen tento lék Vám pomůže. V lékárnách, Josef Triner, 799 So. Ashland Av., Chicago, Ill.

RAKOUSKO-UHERSKO.

Docházející nás zprávy z Rakouska jsou mdlé, jakoby život politický se poněkud ve svém chodu zastavil. Nedá se mnoho z nich usoudit. Říšská rada bude svolána na den 22. ledna, možno na 29., až totiž vláda ukončí své přípravy k volební opravě a poradí s vůdci stran. Náznaky na vládní předlohu o volební opravě jsou velmi různé. Kdyby prý měla většina říšské rady úplnou volnost hlasovací, už nyní prý by byly ty nejlepší naděje v možnost zdárného výsledku pochovány. Hlavně nátlakem nesmírných mass dělnictva tato volnost je zadržována, ať přes to všechno ještě stojí proti volební úpravě valná část Němců, Poláků a agrárníků, takže lze často pomýšleti na zmar všech těch snů rakouských národů. Mnozí začínají vážně pochybovati o tom, že bude vůbec volební oprava přijata tak, jak by si zasluhovala. V některých kruzích mluví se o tom, že předseda Gautsch by měl předejiti tomu a nějakým způsobem omeziti nepřátelské stanovisko mnohých členů sněmovny k volební úpravě. Široké massy lidu stále ještě neztrácejí naděje a jsou v té domněnce, že myšlenka rovného volebního práva, je podporována též od koruny. Nebude-li volební oprava přijata, bude parlament rozpuštěn a vypsaný nové volby. — České listy při příležitosti zakončení roku, pohlížejí na bilanci roku právě uplynulého. Rok 1905 nebyl prý rokem nijaké sklizně, ale pouze prý osevu a klíčení a přece rok nevšední, zajímavý, důležitý a historický. Nebylo prý hotových skutků a velikých událostí, ale přece rok ten byl průpravou a krokem k přechodu. Rok po každé stránce pozoruhodný, plný nepokoje a kvasu, ze kterých rodí se reformy a z kterých vzniká lepší budoucnost. . . . A uvažujce o roku minulém, přece jenom jaksi nejistě hledí do budoucnosti, plné mlh a záhadnosti. Stane se skutkem, pro co dovedla se rozbourit česká srdce? Dozraje v ovoce, co slibně rozkvetlo? A vzejde z toho užitek české vlasti? A odpověď prý přinese čas a budoucnost. Jaká bude, těžko nyní souditi. Doufejme, že národ náš tam za mořem ve zkoušce té obstojí a že dále bude mohutněti a stoupati na cestě rozvoje a pokroku.

V Uhersku na situaci mnoho se nezměnilo. Celní smlouvy nebyly dosud projednány, což není sice škodou Uherska, ale hlavně zemí rakouských, zejména české. Ani branci nebyli dosud povoláni do služby vojenské zavalení byli záložníci, kteří byli povoláni na dobu neurčitou. Proslýchá se, že vláda za ústupek jednotné řeči německé ve vojstě, je ochotna Uhrům učiniti jiné ústupky.

RUSKO.

Je úkolem nespodným, vyznati se v nynější situaci Ruska. Zatím co na jedné straně oznamuje se, že Rusko nalezá se na neodvratné cestě k úplnému bezvládní, na straně druhé vyvrací se každá domněnka o malomoci vlády. Ba dokonce se prohlašuje, že vláda odvolá všechny, až dosud učiněné ústupky, a že absolutismus zavládne ve způsobu daleko horším než dosud. Ale zdá se, že tyto zprávy jsou poněkud přehnanými a že vláda asi nepokládá svou moc za tak

pevnou, aby mohla odolati nátlaku chromých mass národního živlu. Prozatím zůstává pouze při potírání revolučního klíčení. A že vláda při tomto potírání počíná si krutým způsobem jest zcela samozřejmo. S patrným strachem hledí se vstříci výročnímu dou prvé krvavé neděle, který připadá na den 22. ledna. Vláda činí dalekosáhlé přípravy, ale zdá se, že jsou už zcela zbytečnými. V lidu už není té nálady, která by vedla k odvážným skutkům. — Postavení Witteovo považuje se dosud stále za pevné. Onehdy Witte pronesl několik slov, která všechny přátele pokroku poněkud zarazila, poněvadž se předpokládá, že myšlení Witteovo je příbuzno s myšlením carovým. Ta okolnost také vzbuzuje vážné obavy ve všech vrstvách pokrokových lidí. Witte prohlásil, že car je dosud jediným vládcem a že kdykoli se mu zlíbí může ústavu rozšířiti nebo zlepšiti, anebo naopak, co až dosud bylo povoleno, odvolati. A že car nepomyšlí mnoho na zlepšení ústavy, prohlásil Witte zcela jasně. Když došla deputace k Witteovi, se žádostí, aby policejní prefekt poněkud ulevil ve své přísnosti, v příčině odbývání schůzí volebních, Witte zaujmul stanovisko zcela nepřátelské a protichůdné. Witte prohlásil, že nepůjde ani o krok dále, než carův manifest slíbil a že vláda pod žádnou podmínkou neodvolá, aby duma ustavila se jako zákonodárné shromáždění, které by novou ústavu pro zemi spracovalo. A poněvadž tato slova, jak jsme výše podotkli, pokládala se za smýšlení carovo, vzbudila v celé zemi pochopitelný poplach. A ačkoli později Witte prohlásil, že neužil takových ostrých slov, nebylo tomu příkladem mnoho víry. — Zasedání duma zahájeno bude až koncem dubna, jak totiž vláda prohlašuje. Dokládá ale, že pro nepořádky a bouře v zemi, může býti i na dobu pozdější odložena. Jenom za příčinou stálých nepokojů nemohou se odbývati žádná žádná shromáždění. Car prý si přeje, aby duma sešla se co nejdříve, ale úředníci, kteří mají volbu na starosti, prohlašují, že nebude se tak moci státi dříve, než až ku konci dubna. Vláda prý má ohromné potíže, na které všude naráží. Revoluce v Moskvě byla prý hrozivější a větší ještě, nežli se předpokládalo. I v Petrohradě prý bylo zabaveno tolik dynamitu, jímž by prý bylo možno celé město zničiti. —

Nádherný kalendář.

Jako každý rok, i tentokrát Jos. Triner, vyrabitel Léčivého Hořkého Vína, předkládá lidu velmi nádherný kalendář lithografovaný v mnohých barvách. Jest to bezpochyby nejčernější dílo v tom oboru a proto vítaným bude v každé domácnosti. Kdo z našich čtenářů by si výtisku přál, nechť zašle 10c. v poštovních známkách na adresu vyrabitelovu; Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ills. Kalendář sestává z dvou obrazů, z nichž jeden předvádí veselou společnost na projížďce v automobilu a druhý rodinné štěstí v zahradě plné květů. Bude r. 1906 pospíšiti si s příhláškami, odkud kalendář není rozebrán. 233